

KATA változás

2022. szeptember 1-jétől életbe lép az új KATA törvény. A változások az alábbiakban kerülnek összefoglalásra. A módosítás megjelent a Magyar Közlöny 118-as számában.

A 2022. szeptember 01-től hatályba lépő új KATA törvény legfontosabb új előírásai a következők:

- Csak egyéni vállalkozó lehet KATA -s (a bt-k, kkt-k, ügyvédek, ügyvédi irodák nem), viszont továbbra is lehet mezőgazdasági őstermelés mellett katázni.
- Csak főfoglalkozásként lehet katázni, azaz kizárták a KATA -ból:
 - a főállású munkaviszony,
 - saját jogú nyugdíj,
 - rokkantsági nyugdíj,
 - rehabilitációs vagy rokkantsági ellátás,
 - társas vállalkozói jogviszony,
 - nappali tagozatos tanulmányok mellett vállalkozókat, illetve
 - a külföldön biztosítottakat.
- A KATA alanyiség megszűnik a bevétel megszerzését megelőző nappal – a taxisokon kívül – minden KATA-snak, ha kifizetőtől szerez bevételt. Ez azt jelenti, hogy a KATA -sok – a taxisokon kívül – csak magánszemélyeknek és őstermelőknek nyújthatnak szolgáltatást, értékesíthetnek terméket (cégeknek, egyéni vállalkozónak, költségvetési szervezeteknek nem). Ez az adószámos magánszemélyeken és az őstermelőkön kívül minden más vállalkozást is érint, mert 2022. szeptember 01-től ők nem kaphatnak kisadózótól számlát.

A felkészülés során az alábbiakat kell átgondolni:

Egyéni vállalkozóként:

- Csak magánszemélyeknek nyújtok szolgáltatást, értékesítések terméket?
- Soha egyetlen olyan számlát sem állítok ki, amin szerepel a vevő adószáma?

Ha a válasz IGEN, akkor:

- Maradhatnak KATA -sok, csupán annyi teendőjük lesz, hogy 2022. szeptember 25-ig ezt bejelentik a NAV felé a 22T101E nyomtatványon.
- Javasolt ebben az esetben az üzletbe kirakni egy tájékoztató táblát is, melyre jó nagy betűkkel ki van írva: „Csak magánszemélyeket szolgálunk ki!”, ezzel megelőzve, hogy kifizető kérjen számlát.

Ha a válasz NEM, akkor az adótanácsadóval, könyvelővel folytatandó beszélgetésre készüljön fel:

- Nézze át, írja le, milyen költségei vannak, amelyek a vállalkozásával kapcsolatban merülnek fel, mert ezek nagyban befolyásolják, hogy milyen adózási módot érdemes választani.

Pl.: mennyi:

- az anyag- és árubeszerzés költsége,
- egyéb vállalkozási költségei,
- van-e kocsija, amire költséget lehet elszámolni, stb...

- Gondolja át, hogy mennyi bevétele várható még 2022. augusztus 31-ig, ugyanis a törvényi előírások szerint, aki 2022. augusztus 31. -én kisadózónak minősül, annak a 40 % -os különadót csak akkor kell megfizetnie, ha a 2022. augusztus 31-ig megszerzett bevétele a tételes adófizetési kötelezettséggel érintett hónapok száma és 1,5 millió Ft szorzatát meghaladja, illetve ehhez kapcsolódó az az előírás, hogy a KATA alanyiség megszűnésének utolsó napján megszerzett bevételnek kell tekinteni minden olyan ellenértéket, amelyről kiállított bizonylat szerinti teljesítési időpont a KATA alanyiség időszakára esik.

Ez azt jelenti, hogy az a kisadózó, aki már 2022 januárjában is KATA -s volt, és a KATA alanyiség 2022. szeptember 01. nappal szünteti meg, az idén 12 millió Ft-ig nem fizet különadót (8 hónap * 1,5 millió Ft).

Ha a KATA alanyiség azért szűnik meg, mert az adózó az új törvény szerint nem lehet kisadózó (pl. azért, mert munka mellett egyéni vállalkozó vagy betéti társaság stb.), akkor az alábbi lehetőségei vannak:

Egyéni vállalkozó esetében:

- választhatja az Szja tv. szerinti vállalkozói jövedelem szerinti adózást (az átjelentkezéssel kapcsolatos szabályokat még nem ismerjük, a NAV még nem tette közzé, tekintettel arra, hogy még a törvény nem lépett hatályba, de valószínű, hogy ez lesz az automatikus adózási mód), ugyanis 2022. október 31.-éig be lehet jelenteni, hogy 2022. adóévre vonatkozóan átalányadózást választ (ennek módját és formáját a NAV 2022. augusztus 15-ig a honlapján fogja közzétenni).

Cégek esetében:

- 22T201T nyomtatványon kell bejelenteni, hogy:
- KIVA alanyiségot választ, vagy
- a társasági adó hatálya alá jelentkezik be.

Cégek esetében nagyon fontos, hogy az adónemváltás miatt a jelenleg hatályos törvényi előírások szerint nyitó mérleget kell készíteni, amely nem kis kihívás, tekintettel arra, hogy a tapasztalat szerint a cégek KATA időszak alatti bizonylataik nem állnak rendelkezésre és ebből adódóan könyvelést sem végeztek. Amennyiben sikerült a nyitómérleget összeállítani, akkor azt – ugyancsak a hatályos előírások szerint – még könyvvizsgálóval le is kell ellenőriztetni.

Aktuális jogrend:

A különböző adótörvényeket nem lehet összekeverni, azok mást szabályoznak, ezt még a kezdő könyvelők és adótanácsadók is tudják. Nem lehet összemosni a kata és az szja törvény szabályait se. Súlyos tévedés az, hogy az augusztus 31-ig katázók csak 2022. január 1-re visszamenőleg választhatják idén az átalányadót. A jogszabályok egyértelműek: augusztus 31-ig az érintettek a régi kata törvény szerint teljesítik az adókötelezettségét, ez visszamenőleg megmásíthatatlan. Ezért egy másik adótörvényben (az szja törvényben) szabályozott adózási mód (az átalányadó) fel sem merülhet 2022. augusztus 31-ig.

Az új kata törvény kedvezményes szabálya egyébként hosszabb időt biztosít az átalányadóra váltóknak. Azoknak, akiknek nem felel meg az új kata, vagy nem azt választják, 2022. október 31-ig jelenthetik be az átalányadó választását. Ebben az esetben az egyéni vállalkozó 2022. augusztus 31-ig katás, szeptember 1-től átalányadózó lesz.

A „KATA” régi és új szabályait rögzítő jogszabályhelyek, illetve a személyi jövedelemadóról szóló törvény rendelkezéseinek összevetésével ugyanis az állapítható meg, hogy a „régik KATA” jogviszony az azt rögzítő rendelkezések hatályon kívül helyezésével, 2022. augusztus 31. napján megszűnik. A „régik KATA tv” hatálya alá már nem tartozókra minden külön nyilatkozat nélkül, mintegy „automatikusan” kiterjed a természetes személyek jövedelemadó-kötelezettségét általános jelleggel szabályozó jogszabály, a személyi jövedelemadóról szóló törvény. Az „új KATA tv” átmeneti rendelkezései között rendezi azt, hogy a hatályvesztés miatt a „régik KATA” hatálya alól kikerülők, milyen határidőkön belül nyilatkozhatnak az általuk választott speciális adózási formákról: az „Új KATA” alkalmazásáról, illetve az átalányadózás választásáról. Tekintettel arra, hogy a választási lehetőség a régik KATA tv. megszűnéséhez kapcsolódik, értelemszerű, hogy az új KATA tv. csak az ezt követő időszakra biztosít döntési lehetőséget az adózók számára. Így az átmeneti rendelkezésben szereplő „2022. évre” szövegrész csak ezen időbeli hatály keretei között értelmezhető. Tehát a 2022. évről a „régik KATA” tv. hatályvesztése utáni részére – azaz a 2022. szeptember 1. és 2022. december 31. közötti időszakra – vonatkozik a választási lehetőség. Más megközelítésben: a „régik KATA” tv. hatálya alól kikerülő egyéni vállalkozó a személyi jövedelemadó hatálya alatti adókötelezettsége 2022. szeptember 1-től áll fenn, a 2022-es adóéve ettől az időponttól értelmezhető, erre vonatkozóan biztosít a törvény az általánostól eltérő választási lehetőséget.

A törvény kimondja:

7. § (1) A tételes adó mértéke havonta 50 ezer forint.

(2) Az (1) bekezdés szerinti tételes adó teljes összegét az adóalanyiság fennállásának minden megkezdett naptári

hónapjára meg kell fizetni.

(3) A tételes adót a kisadózó a tárgyhónapot követő hónap 12. napjáig fizeti meg.

(4) Az a kisadózó, aki a naptári év minden hónapjára köteles az (1) bekezdés szerinti tételes adót megfizetni, az egyéni vállalkozásból származó bevételének naptári évben elért összegéből az (5) bekezdés szerinti keretösszeget meghaladó rész után 40 százalékos mértékű különadót (a továbbiakban: különadó) fizet. Ha a kisadózó nem köteles a naptári év minden hónapjára az (1) bekezdés szerinti tételes adót megfizetni, a különadót a kisadózói bevételének a) az e törvény szerinti adóalanyiság fennállásának az (1) bekezdés szerinti adófizetési kötelezettséggel érintett hónapjai és b) a keretösszeg egytizenkettedének szorzatát meghaladó része után fizeti meg.

(5) A (4) bekezdésben meghatározott keretösszeg 18 millió forint.

15. § (1) Az e törvény szerinti adóalanyiság bejelentésére vonatkozó nyilatkozat 2022. augusztus 1-jétől tehető meg a 4. §-ban foglalt szabályok szerint. Az e törvény szerinti adóalanyiság bejelentésére vonatkozóan 2022. szeptember 25-éig megtett nyilatkozat alapján az adóalanyiság a 4. § (1) bekezdésétől eltérően 2022. szeptember 1-jétől jön létre.

(2) Az e törvény szerinti adóalanyiság választására nem jogosult, 2022. augusztus 31-én a kisadózó vállalkozások tételes adóját alkalmazó egyéni vállalkozó az Szja tv. 50–56. §-a szerinti átalányadózás választását a 2022. adóévre vonatkozóan 2022. október 31-éig jelentheti be. A bejelentés módját és formáját az állami adó-és vámhatóság honlapján 2022. augusztus 15-éig közzé teszi.

(3) A 2022. augusztus 31-én a kisadózó vállalkozások tételes adóját alkalmazó kisadózó vállalkozás 2022. évben - a kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény (a továbbiakban: Katv.) 8. § (6) bekezdéstől eltérően – 40 százalékos mértékű adót abban az esetben fizet, ha az adóévben augusztus 31-éig megszerzett bevétele a) Katv. szerinti adóalanyiság fennállásának a Katv. szerinti tételes adófizetési kötelezettséggel érintett hónapjai és b) 1,5 millió forint szorzatát meghaladja.

(4) Az e törvény 3. §-a szerinti kisadózói adóalanyiságot 2022. szeptember 1-jétől választó kisadózó 2022. évben a különadót a kisadózói bevételeinek a) a kisadózói adóalanyiság fennállásának az 7. § (1) bekezdés szerinti adófizetési kötelezettséggel érintett hónapjai és b) 1,5 millió forint szorzatát meghaladó része után fizeti meg.

25. § A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról szóló 2012. évi CXLVII. törvény 28. §-a a következő (12) – (14) bekezdéssel egészül ki:

„(12) A kisadózó vállalkozások tételes adója hatálya alól a társasági adó hatálya alá áttért adózó a társaságiadó-alap megállapításakor az adózás előtti eredményét úgy módosítja, hogy ne tartalmazza azt az adózás előtti eredményben elszámolt összeget, amelyet az adózó a kisadózó vállalkozás bevételeként már figyelembe vett, vagy amely költségként, ráfordításként e bevételhez tartozik.

(13) A kisadózó vállalkozások tételes adója hatálya alól a társasági adó hatálya alá áttért adózó a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyisága előtt megszerzett, előállított immateriális jószág, tárgyi eszköz alapján a társasági adó alapjánál döntése szerint folytathatja az értékcsökkenési leírást azzal, hogy ezen eszközök Tao. tv. 4. § 31/a. pontja szerinti számított nyilvántartási értékét úgy határozza meg, mintha a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiság alatt a társasági adó alanya lett volna. A (8) bekezdéstől eltérően e szabályt kell alkalmazni a kisvállalati adóalanyiság adóévei tekintetében, amennyiben a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiságot kisvállalati adóalanyiság is megelőzte.

(14) A kisadózó vállalkozások tételes adója hatálya alól a társasági adó hatálya alá áttérő adózó esetében a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyiságot megelőző időszakból fennmaradt összes elhatárolt veszteségből a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adóalanyisága időszakának minden 12 hónapjában 20-20 százalékot, 12 hónapnál rövidebb időszak esetén annak időarányos részét elszámoltnak kell tekinteni.”